

МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА САНКЦИИТЕ И ГЛОБИТЕ, НАЛАГАНИ ПО ЧЛ. 224Г ОТ ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

В сила от 14.04.2021 г.

Издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране

Обн. ДВ. бр.31 от 14 Април 2021г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тази методика се приема на основание чл. 224г от Закона за енергетиката (ЗЕ), според който Комисията за енергийно и водно регулиране (наричана по-нататък "комисията") има правомощие с решение да налага санкции на юридическо лице или едноличен търговец, който наруши или извърши действия с цел да наруши чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (Регламент (ЕС) № 1227/2011) и да налага глоби на физическо лице, което наруши или извърши действия с цел да наруши чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Чл. 2. При упражняване на своето правомощие за налагане на санкциите и глобите при нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 комисията се ръководи от принципите на ефективност и пропорционалност чрез отразяване на сериозността на нарушенията с цел постигане на възпиращ ефект.

1. Правомощието на комисията за налагане на санкции на юридическо лице или едноличен търговец, който наруши или извърши действия с цел да наруши чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, е едно от средствата, които са ѝ предоставени с цел изпълнение на задачата по глава седма "а" от ЗЕ "Контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011". Това правомощие включва както задължението за разследване и санкциониране на отделните нарушения, така и задължението санкциите да са пропорционални на нарушението и да имат възпиращ ефект. Санкциите следва да имат достатъчен възпиращ ефект не само за да се санкционират съответните предприятия (специфично възпиране), но също така и за възпиране на други предприятия да предприемат или да продължат поведение, което противоречи на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

2. За постигането целите по чл. 2, т. 1 комисията определя стойността на продажбите на стоките или услугите, с които е свързано нарушението, като основа за определянето на размера на санкцията.

3. При определяне на конкретните размери на санкциите комисията взема предвид тежестта и степента на влияние върху пазара на едро на енергия, продължителността на нарушението, както и смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства, като не може да превиши максималния размер, определен в чл. 224г от ЗЕ.

4. Комисията определя размера на имуществените санкции по метода, описан в чл. 6. Пример за прилагането на посочения ред е представен в приложението, което е неразделна част от тази методика.

Чл. 3. В съответствие с принципите на безпристрастност и правна сигурност във всяко свое решение, с което налага санкция на юридическо лице и едноличен търговец или глоба на физическо лице, комисията излага конкретните си мотиви относно индивидуализацията на имуществената санкция или глобата.

Чл. 4. При определяне на конкретните размери на имуществените санкции и глобите комисията осигурява достатъчна степен на прозрачност и предвидимост. Комисията не прилага автоматични аритметични методи за определяне на санкциите с оглед предотвратяване възможността на нарушителите да изчислят предварително точния размер на санкцията, която би им била наложена, с цел да калкулират този размер като "разход нарушение".

Чл. 5. Изчислението на санкцията, когато е свързано със стойността на продажбите, с които е свързано нарушението, осигурява подходящ еквивалент за отразяване на икономическото значение на нарушението, както и относителната тежест и принос на всяко предприятие в осъществяване на нарушението. Позоваването на тези фактори осигурява добър показател за порядъка на степента на санкцията и не следва да бъде разглеждано като основа на метод за автоматично и аритметично изчисление.

Глава втора.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИМУЩЕСТВЕНИТЕ САНКЦИИ ЗА НАРУШЕНИЯ НА ЧЛ. 3 И 5 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011

Чл. 6. Имуствените санкции за нарушения на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 се определят при прилагане на двустепенен метод, като първо се индивидуализира основен размер на санкцията, след което същият се увеличава или намалява при наличие на смекчаващи или отегчаващи отговорността обстоятелства.

Чл. 7. Основният размер на имуществените санкции се определя чрез използване на стойността на продажбите, с които е свързано нарушението, като се прилага следната методология:

1. изчисляване на стойността на продажбите:

а) при определяне на основния размер на налаганите санкции комисията отчита стойността на продажбите на предприятието на енергийни продукти на едро на съответния пазар за търговия на едро с енергия, с които нарушението е свързано пряко или косвено;

б) при определяне на стойността на продажбите на предприятието комисията отчита най-надеждните налични данни за това предприятие;

в) стойността на продажбите се определя преди калкулирането на данък добавена стойност (ДДС) и други данъци, пряко свързани с продажбите;

2. определяне на основния размер на санкцията:

а) основният размер на санкцията се обвързва със стойността на продажбите в зависимост от степента на тежестта на нарушението;

б) за предприятията комисията определя основния размер на санкцията като процент от стойността на продажбите в зависимост от тежестта на нарушението, както следва:

- за леките нарушения - до 4 % от стойността на продажбите;

- за не особено тежките нарушения - от 4 % до 7 % от стойността на продажбите;

- за тежките нарушения - от 7 % до 10 % от стойността на продажбите;

в) оценката на тежестта се извършва на индивидуална основа за всички видове нарушения, като се вземат предвид всички относими обстоятелства по случая;

г) комисията оценява тежестта на нарушението, като се вземат предвид всички относими обстоятелства на конкретния случай, като:

- за леки нарушения се считат случаите, когато нарушението не е довело до неблагоприятна динамика и стойност на цените на енергийните продукти на съответния пазар на едро с енергия; осъществяваните сделки в резултат на нарушението са незначителни по обем и не са повлияли на конкуренцията на пазара на едро и върху поведението на другите участници на пазара на едро;

- за не особено тежки нарушения се считат случаите, когато нарушенията имат

незначителен ефект върху цените на енергийните продукти на пазара на едро; реализираните вследствие на нарушенията сделки имат ограничено влияние върху останалите участници на пазара на едро на енергия;

- за тежки се считат тези нарушения, които оказват или биха могли да окажат значително и трайно във времето въздействие върху цените на енергийните продукти на едро и биха нарушили ефективната конкуренция и ограничили избора на другите участници на пазара.

Чл. 8. Основният размер на санкцията може да бъде увеличен или намален с до 10 % за установено смекчаващо или отегчаващо вината обстоятелство, като:

1. за отегчаващи вината обстоятелства се приемат:

а) повторно извършване на същото или друго нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, установено от комисията или друг национален регулаторен орган на държава - членка на ЕС;

б) неосказване на съдействие или възпрепятстване на длъжностните лица на комисията при извършване на проверки на място;

в) непредоставяне на информация на длъжностните лица, осъществяващи проверката, или предоставяне на неточна, непълна или подвеждаща информация;

г) неявяване в комисията за снемане на устни обяснения;

д) несъхраняване за нормативно-регламентирания срок на телефонни разговори и информация, свързани с осъществяваните сделки на пазара на едро от нарушителя;

е) роля на инициатор, лидер или подбудител за извършване на нарушението или упражняване на принуда спрямо други предприятия да се включат в нарушението;

ж) други, в зависимост от конкретния случай;

2. за смекчаващи вината обстоятелства се приемат:

а) прекратяване на нарушението веднага след получаване на уведомление от комисията за образувано производство за установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011;

б) оказване на ефективно съдействие на длъжностните лица при осъществяване на проверките на място;

в) предоставяне на пълна и точна информация, свързана с нарушението;

г) представяне на допълнителна информация относно нарушението извън изисканата от комисията;

д) други, в зависимост от конкретния случай.

Чл. 9. Комисията може да наложи санкция за извършени нарушения на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 с увеличение за възпиращ ефект до 25 % от основния размер (специално увеличение с възпираща цел).

Чл. 10. Когато изчисленият размер на санкцията превиши максималния законов размер от 10 % от общия оборот на предприятието за предходната финансова година, санкцията се намалява до законоустановения максимален размер. За предходна финансова година се счита годината преди решението на КЕВР за налагане на санкцията.

Глава трета.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГЛОБИТЕ НА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА ПО ЧЛ. 224Г, АЛ. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

Чл. 11. При определяне размера на глобите по чл. 224г, ал. 2 от ЗЕ комисията взема предвид тежестта и продължителността на нарушението и качеството, в което е действало лицето, като се отчита степента, в която конкретното физическо лице е съдействало и/или участвало непосредствено в извършването и/или докладването, и/или установяване на нарушението от комисията, както и смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства.

Чл. 12. За определяне на смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства се прилагат, доколкото е приложимо, разпоредбите на чл. 8 от тази методика. Следването на въведени от участника на пазара вътрешни системи, правила и процедури за предотвратяване и преустановяване на нарушения по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 се счита за смекчаващо отговорността обстоятелство, а неспазването им - за отегчаващо отговорността обстоятелство.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази методика:

1. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на акта, с който на нарушителя е наложено наказание за нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. При определяне на конкретните размери на имуществените санкции и глобите, комисията използва закръглени числа.

§ 3. Настоящата методика е приета на основание чл. 224г, ал. 3 от Закона за енергетиката на заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране с решение по протокол № 4R от 8.04.2021 г. по т. 1 и влиза в сила от датата на нейното обнародване в "Държавен вестник".

§ 4. С цел осигуряване на прозрачност и безпристрастност относно начина и критериите за изчисляване на санкциите и глобите на основание чл. 224г, ал. 3 от Закона за енергетиката, методиката се публикува на [страницата](#) на комисията в интернет.

Приложение към чл. 2, т. 4

Пример:
Предприятията А и Б са осъществили нарушение на чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 чрез осъществена манипулация на пазара, изразяваща се в предварително уговорена сделка на стойност 1 900 000 лв. Сделката е довела до ограничаване на конкуренцията и избора на останалите участници на пазара.
Нарушението се квалифицира като сериозно и при изчисление на основния размер на санкцията се използва размер 10 % от стойността на сделката:
$-1\ 900\ 000 * 0.1 = 190\ 000$ лв.
Предприятие А възпрепятства проучването и не предоставя точна и пълна информация. Налице е отегчаващо вината обстоятелство и се добавят 10 % към определения основен размер на имуществената санкция:
$10\ \% \text{ от } 190\ 000 \text{ лв.} = 19\ 000 \text{ лв.}$
Предприятие А е инициатор на нарушението и към размера на санкцията се прави специално увеличение с възпираща цел от 25 %.
$190\ 000 * 0,25 = 47\ 500$ лв.

Предприятие А
Основен размер на санкцията - 190 000 лв.
Отегчаващ размер - 19 000 лв.
Възпиращ ефект - 47 500 лв.
Общ размер на санкцията за предприятие А - 256 500 лв.
Законоустановен максимум на санкцията:
Предприятието има нетни приходи за предходната финансова година 10 млн. лв.
10 % от тази сума е 1 млн. лв., което е над изчисления размер на санкцията.
Предприятие Б
Основен размер на санкцията - 190 000 лв.
Смекчаващ размер - 19 000 лв.
Общ размер на санкцията за предприятие Б - 171 000 лв.
Законоустановен максимум на санкцията.
Предприятието има нетни приходи за предходната финансова година 1 млн. лв.
10 % от тази сума е 100 000 лв., което е под изчисления размер на санкцията. Изчислената санкция се намалява до законоустановения максимум или 100 000 лв.